

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1017/2024
03.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Бранислава Кара-Јовановић Видаковић, адвокат из ..., против тужене Јавне предшколске установе „Пчелица“ са седиштем у Нишу, коју заступа пуномоћник Тања Савић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3384/2023 од 24.01.2024. године, у седници одржаној 03.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3384/2023 од 24.01.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 187/2020 од 23.02.2023. године усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ..., па су поништене као незаконите одлуке тужене Јавне предшколске установе „Пчелица“ Ниш и то решење о утврђивању права на исплату и висини отпремнине по основу вишка запослених и отказу уговора о раду број ... од 03.12.2019. године, којим је тужиоцу отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности бр. ... од 23.04.2007. године због престанка потребе за његовим радом и одлука Управног одбора тужене бр. ... од 25.12.2019. године, па је тужена обавезана да тужиоца врати на рад на одговарајуће радно место и призна му сва права из радног односа и по основу рада почев од 09.12.2019. године и обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 165.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3384/2023 од 24.01.2024. године потврђена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, те је жалба тужене у том делу одбијена, као неоснована, док је иста пресуда преиначена у ставу другом изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу

од 135.750,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате, а захтев тужиоцу за накнаду трошкова преко наведеног износа па до износа досуђеног првостепеном пресудом од 165.000,00 динара са каматом је одбијен, као неоснован и одбијен је, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23) па је оценио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, у поступку није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене било које одредбе Закона о парничном поступку, због чега нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене на основу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од 23.04.2007. године, да би 2015. и 2018. године закључио анексе уговора којима је распоређен на радно место „...“ у сектору „...“, и „... – ...“, за које је Правилником тужене био предвиђен VI степен стручне спреме, коју тужилац и поседује. Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему јавног сектора Града Ниша из 2019. године утврђен је максималан број запослених од 880 за тужену установу, у смислу члана 6. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Тужена је, осим основне делатности, обављала и проширену делатност, а управо обављањем те проширене делатности остварила је губитке, па је радна група Града Ниша предложила да се на нивоу ЈПУ „Пчелица“ утврди обим обављања проширене делатности и спроведе поступак рационализације запослених. Управни одбор тужене је на седници одржаној 11.09.2019. године донео одлуку да се бришу огранци – малопродајни објекти тужене због престанка рада почев од 02.09.2019. године. Након тога донет је и Правилник о организацији и систематизацији послова код тужене дана 07.11.2019. године, на који је дата сагласност од стране градоначелника Града Ниша и синдиката. Овај Правилник је ступио на снагу 29.11.2019. године. Дана 28.11.2019. године донета је Одлука о покретању поступка утврђивања вишка запослених услед технолошких, економских и организационих промена које су наступиле код послодавца, формирана је Комисија за спровођење поступка утврђивања запослених за чијим је радом потпуно или делимично престала потреба и закључен споразум између послодавца и репрезентативних синдиката запослених о утврђивању критеријума за одређивање запослених за чијим радом је престала потреба. Одлуком о утврђивању вишка запослених од 02.12.2019. године утврђен је вишак запослених, при чему је утврђена листа запослених за чијим радом престаје потреба, међу којима је и тужилац. Након тога директор тужене је донео побијано решење којим је тужиоцу отказан уговор о раду због престанка потребе за

његовим радом. Тужилац је против наведеног решења изјавио жалбу Управном одбору тужене, која је одбијена Одлуком број ... од 25.12.2019. године, као неоснована.

Тужена је, у смислу Упутства за спровођење поступка које се налази у списима, била дужна да упути анкетни лист свим запосленима, а који се бодују, да би се утврдила намера и спремност за споразумни престанак радног односа. Радно место на коме је тужилац био распоређен укинута је Правилником о организацији и систематизацији послова тужене од 07.11.2019. године, а послови тог радног места припојени су пословима радног места „...“ под бројем 3.1.2. Правилника.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је усвојио тужбени захтев сматрајући да је радно место на коме је тужилац био распоређен укинута само у формалном смислу, јер су послови на којима је радио припојени другим пословима „...“, а опис послова овог радног места измењен је у односу на претходно важећи Правилник из 2018. године тако што је опису послова из претходно важећег Правилника додат опис послова који су према Правилнику из 2018. године били садржани у опису послова радног места „...“, а које је тужилац обављао. С обзиром да послови које је тужилац обављао нису укинута, већ су исти припојени другим пословима, првостепени суд је закључио да у конкретном случају није дошло до престанка потребе за обављањем наведених послова, услед чега се наведено формално укидање радног места не може сматрати оправданим разлогом за престанак радног односа тужиоцу на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Поред тога, тужена је могла сходно члану 155. Закона о раду да тужицу понуди преквалификацију, доквалификацију, премештај на друге послове, што није учинила иако су у тренутку престанка радног односа тужиоца постојала слободна радна места, а тужиоцу нису понуђене друге могућности, јер пре него што је добио решење, није позиван на разговор. Такође, тужена није спровела анкету међу запосленима, у смислу одредаба Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору, који је у спорном периоду када је тужиоцу отказан уговор о раду био у примени.

Другостепени суд је прихватио разлоге првостепеног суда за одлуку о усвајању тужбеног захтева, са допуном да тужена није била у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених, али је то није ослобађало обавезе да поступи у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених, као и да предузме одговарајуће мере за запошљавање запослених који су вишак, а које су предвиђене одредбом члана 155. Закона о раду у смислу преквалификације, доквалификације или премештаја на друге послове.

На утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право доносећи побијану одлуку, за коју су дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и Врховни суд.

На правилност побијане пресуде нису од утицаја наводи ревизије којима се указује на погрешну примену Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и потребу спровођења анкете. Тужена јесте применила Закон о раду – члан 179. став 2. тачка 5. када је тужиоца огласила за технолошки вишак и укинула његово радно место. Међутим, у поступку је утврђено да је код тужене било слободних места, да тужиоцу није понуђена могућност преквалификације, доквалификације или премештаја на друго радно место или код другог послодавца, из

чега произлази да тужена није у свему поступила у смислу наведене законске одредбе, због чега је побијано решење незаконито. Чињеница да је тужилац 13.10.2023. године стекао услове за пензију, те да је, према наводима ревизија, одлука о враћању на рад неизвршава, не утиче на другачију одлуку, с обзиром да би се могућност враћања на рад тужиоца испитивала у евентуално извршном поступку који би тужилац покренуо.

Врховни суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужена није успела у ревизијском поступку, а трошкови састава одговора на ревизију нису били нужни у поступку, због чега парничне странке немају право на накнаду трошкова ревизијског поступка, у смислу члана 154. и 155. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић